

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๐๓.๔/๑๒๗

วค ๑/๒๒
๒๕๖๑
๑๖.๒๐๖.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ๒๖๖๘๐ ล๓ ก๑๖
รับที่ : ๘๘๔๗/๖๑ กก
วันที่ : ๑๖ ม.ค. ๖๑ เวลา : ๑๖:๑๐

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุงมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัด
ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. (ร่าง) มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (ฉบับปรับปรุง)

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ขอบทบทวนมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุงมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น มาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติ
ของคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศตาม (๖) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)
กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ เห็นชอบมาตรการป้องกัน
ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติในการป้องกัน ควบคุม และกำจัด
ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นของประเทศไทย และอนุมัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขยายการดำเนินงานตามกฎหมายที่มีอยู่
ให้ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในมาตรการ รวมทั้งจัดตั้งงบประมาณประจำปี เพื่อดำเนินการตามกิจกรรม
ดังกล่าว

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบแผนแม่บทบูรณาการ
จัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ โดยในยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟู
ความหลากหลายทางชีวภาพ มาตรการที่ ๓.๗ กำหนดให้มีการผลักดันการดำเนินการตามมาตรการป้องกัน
ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งมาตรการดังกล่าว
มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการป้องกัน ควบคุม กำจัด เฝ้าระวัง และติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่เข้ามาแล้ว
และยังไม่ได้เข้ามาในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย มาตรการ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) บริหารจัดการ
ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ๒) ป้องกัน เฝ้าระวัง และติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ๓) สนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ
ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และ ๔) เผยแพร่ สร้างความตระหนักและให้ความรู้ในเรื่องของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น รวมทั้งหมด
๑๕ แนวทางปฏิบัติ

๑.๓ แผนกลยุทธ์...

๑.๓ แผนกลยุทธ์อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๐๑๑ - ๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจีที ๙ กำหนดให้ประเทศภาคีต้องจำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และเส้นทางแพร่ระบาด ควบคุม หรือกำจัดชนิดพันธุ์ที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินมาตรการเพื่อจัดการเส้นทางแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้าและการตั้งถิ่นฐานรุกรานภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวกำหนดมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน โดยให้มีการจำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานและเส้นทางการแพร่ระบาด ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ ได้กำหนดมาตรการป้องกันควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่ไม่ครอบคลุมการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงสถานภาพ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานของประเทศไทยในปัจจุบัน และแนวทางการดำเนินการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระดับนานาชาติ จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศตาม (๖)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การปรับปรุงมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น จะเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยด่วนต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุงมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น เป็นการปรับปรุงมาตรการ แนวทางปฏิบัติ และหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มีอยู่เดิม และเพิ่มเติมแนวทางปฏิบัติสำหรับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ถูกระบุว่าเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สามารถส่งเสริมในเชิงเศรษฐกิจได้ รวมถึงการปรับปรุงทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย รายการที่ ๑ - ๔ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พร้อมทั้งเพิ่มเติมแนวทางการควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ (ร่าง) มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ประกอบด้วย ๕ มาตรการ และ ๒๒ แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ การกำหนดนโยบาย แผน กฎหมาย และงบประมาณ สำหรับการบริหารจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ประกอบด้วย ๕ แนวทางปฏิบัติ

มาตรการที่ ๒ การบริหารจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ประกอบด้วย ๓ แนวทางปฏิบัติ

มาตรการที่ ๓ การเฝ้าระวังและติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ประกอบด้วย ๘ แนวทางปฏิบัติ

มาตรการที่ ๔ การสนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ประกอบด้วย

๓ แนวทางปฏิบัติ

มาตรการ...

มาตรการที่ ๕ การเผยแพร่ สร้างความตระหนักและให้ความรู้ในเรื่องของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ประกอบด้วย ๓ แนวทางปฏิบัติ

๔.๒ ทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย ประกอบด้วย

ทะเบียนรายการ ๑ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว เพิ่มขึ้นจากเดิม จำนวน ๘๑ ชนิด เป็น จำนวน ๑๓๘ ชนิด โดยเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะ จำนวน ๑๖ ชนิด

ทะเบียนรายการ ๒ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีแนวโน้มรุกราน เพิ่มขึ้นจากเดิม จำนวน ๕๒ ชนิด เป็น จำนวน ๕๘ ชนิด โดยเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะ จำนวน ๑๕ ชนิด

ทะเบียนรายการ ๓ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีประวัติว่ารุกรานแล้วในประเทศอื่น แต่ยังไม่รุกรานในประเทศไทย ลดลงจากเดิม จำนวน ๔๙ ชนิด เป็น จำนวน ๔๕ ชนิด เนื่องจากมีการปรับสถานภาพชนิดพันธุ์ต่างถิ่นบางชนิดไปอยู่ในทะเบียนรายการที่ ๑ และ ๒ โดยเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะ จำนวน ๔ ชนิด

ทะเบียนรายการ ๔ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ยังไม่เข้ามาในประเทศไทย ลดลงจากเดิม จำนวน ๙๑ ชนิด เป็น จำนวน ๘๒ ชนิด เนื่องจากพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์พบว่าเป็นชนิดพันธุ์ท้องถิ่นของประเทศไทย และมีการปรับสถานภาพชนิดพันธุ์ต่างถิ่นบางชนิดไปอยู่ในทะเบียนรายการ ๑ ๒ และ ๓

๔.๓ แนวทางการควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง ประกอบด้วยชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูงของประเทศไทย จำแนกเป็น ชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง จำนวน ๑๑ ชนิด ได้แก่ ไมยราบยักษ์ หนุ่ยขจรจบดอกเล็ก หนุ่ยขจรจบดอกใหญ่ หนุ่ยขจรจบดอกเหลือง ผักตบชวา จอกหูหนูยักษ์ กระถินทางกระรอก ขี้ไก่ย่าน ต้นสาบหมา กกช้าง และธูปฤาษี และชนิดพันธุ์สัตว์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง จำนวน ๑๒ ชนิด ได้แก่ ไล่เดือนฝอยรากปม แมงมุมแม่หมายสีน้ำตาล หอยทากยักษ์แอฟริกา หอยเชอรี่ หอยเชอรี่ยักษ์ ปลากดเกราะหรือปลาซัคเกอร์ ในสกุล *Hypostomus*, *Liposarcus* และ *Pterygoplichthys* ปลาหมอสีคางดำ ปลาหมอมายัน เต่าแก้วแดง และหนูท่อ โดยมี ๔ แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางปฏิบัติที่ ๑ จัดทำทะเบียนจัดลำดับความสำคัญและกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันควบคุมกำจัดและ/หรือใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและในระบบนิเวศต่าง ๆ

แนวทางปฏิบัติที่ ๒ รวบรวมศึกษาวิเคราะห์ เส้นทางและ/หรือวิธีการที่สำคัญในการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทยการประเมินความเสี่ยง และดำเนินมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการแพร่ระบาดนั้น

แนวทางปฏิบัติที่ ๓ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานหรือมีแนวโน้มรุกรานไปใช้ประโยชน์

แนวทางปฏิบัติที่ ๔ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและเสริมสร้างสมรรถนะให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนให้สามารถให้ข้อมูล ตรวจสอบ ป้องกัน เฝ้าระวัง ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเส้นทางการเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการลักลอบนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

๕. ข้อเสนอ...

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุงมาตรการป้องกันควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๑

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๑

E-mail: onep.biosafety@gmail.com

